

Тож, аналізуючи дані санкції, можемо стверджувати, що вони значно підвищили розміри штрафів у разі вчинення зазначених протиправних дій.

По-третє, звернемо особливу увагу на облік платників податків, адже нововведення не минули і його. Так, відповідно до пп. 14.1.24 ПКУ змінюються критерії належності платника податків до великих платників, а саме сплата виключно податкових платежів – 1,5 млн євро (раніше 1 млн податкові та митні платежі) [2; 3]. До того ж встановлюється порядок обліку в контролюючих органах нерезидентів (іноземних компаній, організацій) [3]. Взяття їх на облік в контролюючих органах здійснюється:

– після акредитації (реєстрації, легалізації) на території України відокремленого підрозділу;

– до отримання нерезидентом майнових прав на нерухомість або землю в Україні;

– до відкриття рахунків в банках України;

– у разі акредитації на території України відокремленого підрозділу, одночасно із взяттям на облік нерезидента здійснюється взяття на облік і його відокремленого підрозділу [1, 3].

Стосовно обліку платників податків варто відзначити ще й те, що вдосконалюється порядок реєстрації платниками податку на додану вартість і забезпечується облік фізичних осіб підприємців з ознакою провадження «незалежної професійної діяльності» [3].

Таким чином, спостерігаємо покращення ведення обліку платників податків та уточнення вимог взяття на облік у контролюючих органах нерезидентів.

Підсумовуючи, можна зробити висновок, що оновлені положення ПКУ, причиною змін яких виступає Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо вдосконалення адміністрування податків, усунення технічних та логічних неузгодженостей у податковому законодавстві» від 16.01.2020 року № 466-IX, стосуються не тільки платників податків, як резидентів, так і нерезидентів, але й самих контролюючих органів. Так, пришвидшується процес вирішення спірних питань щодо сплати податків, зборів та платежів, модернізується електронне середовище платників податків у розрізі кожного окремого електронного кабінету, впроваджуються більш чіткі вимоги до відповідальності, набувають чинності нові розміри штрафних санкцій у разі порушення податкових норм, що діятимуть вже в 2021 році, а також вдосконалюється система обліку платників податків контролюючими органами. Усе це істотно впливає як на ефективність провадження діяльності суб'єктами господарювання, так і на виконання податковими органами покладених на них обов'язків, що, в свою чергу, відбивається і на підвищенні економічного розвитку всієї країни.

Список використаних джерел: 1. Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо вдосконалення адміністрування податків, усунення технічних та логічних неузгодженостей у податковому законодавстві : Закон України від 16.01.2020 року № 466-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/466-20#Text>. 2. Податковий Кодекс України від 02.12.2010 року № 2755-VI (у редакції від 07.11.2020 року). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>. 3. Зміни, передбачені Законом № 466-IX, що удосконалює податкове законодавство. URL: <https://www.tax.gov.ua/nove-pro-podatki--novini-/419682.html>.

УДК 005:336.22 (477)

А. О. Чубикіна, здобувач вищої освіти

Науковий керівник: **О. І. Волот**, канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту

Національний університет «Чернігівська політехніка», м. Чернігів, Україна

ОСОБЛИВОСТІ ПОДАТКОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ НА ПІДПРИЄМСТВІ В УКРАЇНІ

Ключові слова: податковий менеджмент, підприємство, суб'єкт, управлінські рішення, особливості, функції, оподаткування.

У сучасному ринковому середовищі стрімко розвивається сектор приватного підприємництва. Суб'єкти підприємництва завжди прагнуть до підвищення ефективності своєї діяльності, скорочення витрат, раціоналізації виробництва, збільшення прибутку. В процесі діяльності підприємства управлінці спираються на прийняття зважених рішень для досягнення результатів.

Податковий аспект присутній на кожному підприємстві, являється фінансовою складовою, і тому впливає на вирішення питань. Фінансові показники прямо залежать від податкового менеджменту, його організації на підприємстві.

Вивченням податкового менеджменту займалися багато вітчизняних та зарубіжних науковців, таких як Г. Ісаншина [5], Ю. Іванов [8], П. Мельник [8], А. Лаффер, А. Пігу [3], А. Вагнер та інші. Загалом вони стверджують, що податковий менеджмент підприємства – це процес та система управління, які ґрунтуються на виборі оптимальної системи оподаткування, розрахунку та скороченні платежів, а також контролі над сплатою податкових зобов'язань державі [1].

Слід відрізнити державний податковий менеджмент від підприємницького (корпоративного). Метою державного є зростання надходжень до бюджету, а підприємницького – зменшення податкових витрат без порушень законодавства. Незважаючи на цю відмінність, вони прагнуть до загального економічного зростання та благополуччя країни [6].

Значимо, що податковий менеджмент впроваджують, починаючи з великих підприємств і закінчуючи малим бізнесом. Його організацією можуть займатися бухгалтери, юристи, фінансисти, керівник підприємства або податкові менеджери. Завданнями такого менеджменту є розробка політики оподаткування, визначення і застосування податкових пільг, розробка планів та прогнозування обсягів податкових платежів та вибір вигідніших варіантів оподаткування [3]. Податковий менеджмент на рівні підприємства має свої особливості та функції (табл. 1).

Таблиця 1

Особливості та функції податкового менеджменту на підприємстві

Особливості	Функції
Податки існують на будь-якому підприємстві	Планування – шляхи зниження витрат на податки
Податковий менеджмент базується на фінансових та інших чинниках	Податковий облік – обов'язковий збір та реєстрація інформації, необхідної для подальшого аналізу
Здатний реалізовуватися як через виконавця, так і через відділ, підприємства загалом, групи підприємств, а також через напрям діяльності, господарську операцію або їх сукупність	Моніторинг – аналіз витрат, податкових проєктів, результатів діяльності задля мінімізації податкових зобов'язань та управління податковою базою
Здійснюється в різних часових рамках Проводиться заплановано, комплексно та систематично	Податковий аналіз – ознайомлення з динамікою податкових платежів, визначення тенденцій розвитку та структури платежів
Прийняті рішення впливають прямо або опосередковано на всі бізнес-процеси	Контроль дозволяє виявити недоліки в системі та сприяти їх усуненню.

Джерело: сформовано автором на основі джерел [2; 4].

Який результат можна отримати після впровадження на підприємстві податкового менеджменту? Прагнення до зваженого податкового навантаження та уникнення податкових ризиків.

Проте в процесі проведення податкового менеджменту суб'єкти можуть зіткнутися з проблемою зниження його ефективності. На таку тенденцію могли вплинути такі чинники: нерозуміння керівництвом суті й переваг податкового менеджменту та їх недостатня увага, мала ймовірність запозичення іноземних методів та досвіду, на практиці бізнесмени сприяють зменшенню прибутку задля менших податкових зобов'язань [4].

Підведемо підсумки. Для розвитку та досягнення своїх стратегічних цілей підприємства впроваджують податковий менеджмент. Його ефективність перш за все залежить від правильно організації, планування та постановки мети і завдань, по-друге, від кваліфікованих кадрів та фінансових ресурсів. Завдяки податковому обліку, аналізу і контролю податкових платежів можна досягти мінімізації податкових затрат.

Список використаних джерел: 1. Барабанова В. В., Барабанова М. А. Основні засади формування ефективного податкового менеджменту на підприємствах. *Економіка і регіон*. 2011. № 2 (29). С. 142-145. 2. Валєєва Д. Р. Корпоративний податковий менеджмент у системі управління підприємством. URL: <http://intkonf.org/valeeva...emstvom>. 3. Гурська О. М. Податковий менеджмент – механізм покращення управління. *Економічні науки. Серія «Облік і фінанси»*. 2010. Вип. 7 (25). Ч. 1. С. 395-400. 4. Дубовик О. Ю. Податковий менеджмент у схемах і таблицях : навчальний посібник. Харків : Видавництво «ПромАрт», 2018. 248 с. 5. Ісаншина Г. Ю. Податковий менеджмент : навч. посіб. Краматорськ : ДДМА, 2003. 160 с. 6. Кравчук Г. В., Шкарлет С. М. Податковий менеджмент : навч. посіб. Чернігів, 2005. 331 с. 7. Податковий менеджмент. Тексти лекцій для студентів спеціальності 8.03050801 «Фінанси і кредит»/ укладач: Г. В. Кравчук. Чернігів : ЧНТУ, 2015. 131 с. 8. Сало І. В., Євченко Н. Г. Податковий менеджмент у банку : монографія. Суми : ДВНЗ «УАБС НБУ», 2009. 187 с.